

ประกาศทุนวิจัย
ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.)
Centre for Addiction Studies (CADS)
ปี พ.ศ. 2566 – 2567

ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านปัญหาการเสพติดที่สำคัญของประเทศประจำปี 2566 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเสพติดในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยมีประเภททุนและขอบเขตโครงการวิจัยที่เปิดรับในปี พ.ศ. 2566 ดังนี้

ประเภททุนวิจัย

- 1. ทุนประเภทการทบทวนองค์ความรู้** ประกอบด้วย การทบทวนและสังเคราะห์วรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (systematic review) รวมทั้งการศึกษาบทเรียนจากต่างประเทศเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศ
ทุนสนับสนุนโครงการ ไม่เกิน 100,000 บาท
ระยะเวลาดำเนินการ ไม่เกิน 4 เดือน
เกณฑ์เพิ่มเติม หัวหน้าโครงการหรือที่ปรึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเชิงลึกในองค์ความรู้ที่ทำการทบทวน
- 2. ทุนประเภทการวิจัยและพัฒนาระดับพื้นที่ (area-based research)** เพื่อสร้างรูปแบบที่เหมาะสมต้องเป็นโครงการที่เป็นการพัฒนารูปแบบหรือโมเดลใหม่หรือนวัตกรรมที่มีการแสดงผลที่วัดได้เป็นรูปธรรม เช่น จำนวนหรือสัดส่วนของผู้ที่ลดหรือหยุดใช้สารเสพติดได้ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา และต้องแสดงให้เห็นว่าจะสามารถขยายผลโมเดลให้เกิดการติดตั้ง (implement) ในชุมชนอื่นได้จริง
ทุนสนับสนุนโครงการ ไม่เกิน 200,000 บาท
ระยะเวลาดำเนินการ ไม่เกิน 12 เดือน
- 3. ทุนประเภทการวิจัยพัฒนามาตรการหรือประเมินผลมาตรการที่มีประสิทธิภาพ** เป็นการพัฒนามาตรการหรือบริการที่เหมาะสมในการป้องกันหรือดูแลผู้ใช้สาร ศึกษาความเป็นไปได้ หรือลงมือดำเนินการ (implement) ตามมาตรการนั้นในกลุ่มเป้าหมาย หรือประเมินประสิทธิภาพของมาตรการที่มีหลักฐานทางวิชาการสนับสนุนในกลุ่มเป้าหมาย หรือการประเมินความคุ้มค่าของมาตรการ ทั้งนี้ รวมถึงการประเมินผลความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมของมาตรการร่วมด้วย
ทุนสนับสนุนโครงการ ไม่เกิน 200,000 บาท
ระยะเวลาดำเนินการ ไม่เกิน 12 เดือน

4. **ทุนประเภทการวิจัยเชิงสำรวจและระบาดวิทยา เป็นการวิจัยแบบสังเกต (observational study)**
โดยการสำรวจภาคตัดขวางหรือศึกษาติดตามไปข้างหน้าหรือศึกษาย้อนหลังเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยป้องกัน รวมทั้งลักษณะธรรมชาติ (natural history) และการดำเนินโรค (clinical course)
ทุนสนับสนุนโครงการ ไม่เกิน 200,000 บาท
ระยะเวลาดำเนินการ ไม่เกิน 12 เดือน
5. **ทุนสนับสนุนนักวิจัยรุ่นเยาว์หรือบัณฑิตศึกษา** มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยใหม่โดยมีนักวิจัยอาวุโส เช่น อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยด้านสารสนเทศติดคอยดูแลการทำงาน โครงการวิจัยอย่างใกล้ชิด โดยเป็นทุนสำหรับการทำงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอกที่ผ่านการสอบหัวข้อ และ/หรือผ่านการรับรองของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสถาบันแล้ว และอาจารย์ที่ปรึกษาลงนามรับรองการทำงาน
ทุนสนับสนุนโครงการ ไม่เกิน 100,000 บาท
ระยะเวลาดำเนินการ ไม่เกิน 12 เดือน

ขอบเขตหัวข้อการวิจัย

1. **ประเด็น ผลกระทบจากการปรับร่าง พ.ร.บ ยาเสพติดฯ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด รวมกัญชา กระท่อม**
 - ผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาวจากการปรับร่าง พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ ต่อสังคมและเยาวชน
 - ผลกระทบจากการใช้กัญชาหรือกระท่อมในด้านสุขภาพจิต สุขภาพกาย การเกิดอุบัติเหตุ และความสงบเรียบร้อยของชุมชน ทั้งในบุคคลทั่วไปและในกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มชาติพันธุ์ หญิงมีครรภ์ เยาวชน ผู้ป่วยจิตเวช)
 - ทิศนคติ ปัจจัยในความสำเร็จ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการผลักดันนโยบายผู้เสพคือผู้ป่วยของประเทศไทย
 - การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาผ่านระบบการแพทย์ทางไกลเพื่อเป็นช่องทางในการช่วยเหลือผู้เสี่ยงต่อการติดสารเสพติดและสามารถแก้ไขปัญหาระยะยาวสำหรับผู้ติดสารเสพติดเรื้อรัง
 - ความรู้ ความเข้าใจด้านนโยบายและกฎหมายของประชาชนต่อ พ.ร.บ ยาเสพติดฯ
 - ความรู้ ความเข้าใจในการใช้สารเสพติดรวมทั้งกัญชาและกระท่อมตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง ในกลุ่มประชาชนรวมทั้งเด็กและเยาวชน
 - การนำเสนอข้อมูลข่าวสารและการโฆษณาผลิตภัณฑ์กัญชากัญชาในปัจจุบัน รวมถึงบทบาทของสื่อในการเสนอข้อเท็จจริง ภายใต้การสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคและสังคม
 - ภัยมือสองจากการเสพกัญชาจากนโยบายกัญชาเสรี
 - ความคิด ทศนคติของสังคมต่อการดำเนินการต่อผู้เสพสารตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

- การศึกษาเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ของกัญชาและกระท่อมในมิติของทางการแพทย์ เศรษฐกิจ และสังคม
- ระบาดวิทยาสารเสพติดภายหลังประกาศประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 และผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การสรุปบทเรียนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติดที่ประสบความสำเร็จทั้งในและต่างประเทศ
- พัฒนาระบบการติดตามและกระบวนการสื่อสารเชิงนโยบายด้านยาเสพติดรวมทั้งกัญชา กระท่อม
- ข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการผลิตภัณฑ์กัญชาในโรงพยาบาลรัฐ และแนวทางการแก้ไขข้อจำกัดต่างๆ
- การศึกษาประสิทธิผล (efficacy) และความคุ้มค่า (cost-effectiveness/ต้นทุน-ประสิทธิผล) ของผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์ต่างๆในประเทศไทย

2. ประเด็น การศึกษารูปแบบการใช้สารเสพติดโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการเสพติด, การหยุดใช้สารเสพติด และการกลับมาเสพติดซ้ำ

- ความสัมพันธ์ของ สังคม สภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ในครอบครัว กับรูปแบบการใช้สารเสพติด
- ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการป้องกันการเสพติด การหยุดใช้สารเสพติด และการกลับมาเสพติดซ้ำในกลุ่มเด็กและเยาวชน
- สสำรวจพฤติกรรม ชนิดและราคาของสารเสพติดที่เป็นที่นิยมของผู้ใช้สารเสพติดที่เป็นวัยรุ่น
- อัตราการกลับมาเสพยาหรือกระท่อมซ้ำและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชน
- ความรู้และความเข้าใจต่อพฤติกรรมของผู้ใช้สารเสพติดของผู้ปกครองและสถานศึกษา
- ระบบการติดตามและกระบวนการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนและครอบครัวก่อนได้รับการอบรม/ปล่อยตัวจากสถานพินิจในคดีสารเสพติด
- รูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะเรื่องผลกระทบทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมที่เกิดขึ้นกับผู้เสพติด
- รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
- รูปแบบการใช้สารเสพติดแบบผสมผสานหรือการใช้สารเสพติดตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน
- อิทธิพลของสื่อออนไลน์ต่อการป้องกันการเสพติด การหยุดใช้ และการกลับมาใช้ซ้ำในกลุ่มเด็กและเยาวชน
- บทบาทของหน่วยงานต่างๆ เช่น ผู้บังคับใช้กฎหมาย กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์คัดกรอง ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในการลดโอกาสการใช้สารเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน

- การใช้เอมิลไนไตรท์ (Amyl Nitrite) รวมถึงสารเสพติดอื่น ๆ ในกลุ่มเยาวชน LGBTQ+ และการดัดแปลงรูปแบบการใช้สารแบบใหม่ ๆ
- ความแตกต่างของปัจจัยทางภูมิคุ้มกันของเยาวชนเพื่อป้องกันการใช้สารเสพติดสำหรับเยาวชนในเขตเมืองเปรียบเทียบกับเขตชนบท

3. ประเด็น การป้องกันและจัดการปัญหาสารเสพติดในระดับชุมชน

- การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการสร้างกิจกรรมให้กับชุมชนในการป้องกันการใช้สารเสพติด
- ปัจจัยที่ส่งผลกระทบหรือผลสัมฤทธิ์ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือบำบัดรักษาผู้ใช้สารเสพติดในชุมชนนั้น ๆ
- ทักษะคิด คักยภาพ และแนวทางการดูแลของผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยสารเสพติดในระดับชุมชน
- รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดผ่านเครือข่ายภาคประชาสังคม
- ความซุกในการใช้สารเสพติด การรับรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและจัดการปัญหาสารเสพติดในชุมชน
- บทบาทของผู้นำชุมชน ผู้นำทางจิตวิญญาณ ผู้นำทางศาสนาและวัฒนธรรมพื้นถิ่น ต่อการป้องกันและจัดการปัญหาสารเสพติดในระดับชุมชน
- การพัฒนาศักยภาพผู้เชี่ยวชาญในชุมชนหรือสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการช่วยป้องกัน หรือแก้ไข ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน
- รูปแบบ วิธีการจัดการปัญหาในระดับชุมชนแบบครบวงจร (comprehensive) รวมทั้งระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหาและผลกระทบจากการใช้สารเสพติด เช่น ปัญหาทางด้านสุขภาพของผู้เสพ ปัญหาทางด้านสังคม/ชุมชน
- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเข้าถึงบริการ การบำบัดฟื้นฟูยาเสพติดในชุมชนโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง

4. ประเด็น พฤติกรรมการเสพติดด้านอื่น ๆ (เช่น โชเซียลมีเดีย เกมออนไลน์ การพนันออนไลน์)

- ภาวะเสพติดการซื้อของ (Shopaholic) หรือการเสพติดการช้อปปิ้ง (Compulsive Shopping) ผ่าน โชเซียลมีเดียหรือแอปพลิเคชันออนไลน์
- ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อของการโกงออนไลน์ในผู้ที่มีพฤติกรรมเสพติดการซื้อของออนไลน์
- ปัจจัยที่มีผลต่อการติดเกม และรูปแบบการติดเกมออนไลน์ของเยาวชน
- สถานการณ์ของการเสพติดโชเซียลมีเดีย และผลกระทบและปัจจัยที่มีผลต่อการเสพติด
- สถานการณ์ของการเล่นเว็บพนันออนไลน์ รูปแบบการเข้าถึง และผลกระทบจากการเล่นเว็บพนันออนไลน์ในประเทศไทย
- ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสพติด เช่น เกม การช้อปปิ้ง กับโรคทางจิตเวช เช่น การมีโรคซึมเศร้า หรือมีโรคสมาธิสั้น

- ความสุขของภาวะผิดปกติทางกายหรือจิต ปัญหาสุขภาพจิตและโรคทางจิตเวชที่พบในผู้ที่เล่นพนันออนไลน์ หรือเกมออนไลน์
- โปรแกรมเสริมสร้างการรับรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อป้องกันการติดเกม หรือพนันออนไลน์
- พฤติกรรม และผลกระทบทางลบจากการเสพติดโซเชียลมีเดีย/เกมออนไลน์ของเด็กและเยาวชนไทย

5. ประเด็น ผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ต่อพฤติกรรมการเสพติด

- พฤติกรรมการใช้สารเสพติด ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19
- ปัจจัยทางสังคม คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเสพติดในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- การพัฒนาระบบรองรับการบำบัดรักษาและติดตามผู้ที่มีปัญหาการเสพติดในกรณีเกิดการระบาดของโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำ
- ถอดบทเรียนการให้การดูแลรักษาผู้ที่มีปัญหาการเสพติดในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19
- ผลกระทบทางสุขภาพที่มีผลเกี่ยวข้องกันจากการใช้ยาเสพติดและการติดโควิด 19
- ระบบการจัดการ ควบคุม ดูแลผู้เสพสาร/ติดยา กรณีมีการแพร่ระบาดของเชื้อหรือกรณีผู้เสพสารติดเชื้อที่อาจส่งผลต่อการควบคุมโรคป้องกันการแพร่ระบาด
- ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการรักษาผู้ป่วยยาเสพติดแบบทางไกลในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19
- การเข้าถึงความช่วยเหลือและบริการด้านสุขภาพของผู้ใช้ยาเสพติด ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19
- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม/รูปแบบการเสพติด (ยา/พฤติกรรม) ภายหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19
- พฤติกรรมการกลับไปเสพติดซ้ำของผู้ป่วยยาเสพติดในช่วงการแพร่ระบาดโรคโควิด-19

6. ประเด็นที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

- สื่อออนไลน์ : การรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล/การสร้างการรับรู้การป้องกันเพื่อช่วยแก้ปัญหาการเสพติด
- ลักษณะทางพันธุกรรมที่มีผลต่อการติดยาเสพติด หรืออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสพติด
- การรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดด้วยสารทดแทนอื่น เช่น การใช้ยา Buprenorphine แทนอนุพันธ์ของฝิ่นหรือเมทาโดน
- การใช้สารเสพติดในผู้สูงอายุและการใช้สารเสพติดในผู้ที่มีความผิดปกติของโรคระบบประสาท
- การบำบัดทางไกล (Telemedicine) ในผู้ป่วยที่กำลังหยุดใช้ยาเสพติด
- การนำ AI Technology มาใช้ในงานด้านการเสพติด เช่น การคัดกรอง, การบำบัดรักษา, การติดตามผลการรักษา
- การพัฒนาคู่มือสำหรับผู้ดูแลผู้ติดยาเสพติด และผู้ที่ผ่านการบำบัดยาเสพติด

หมดเขตรับสมัคร 30 มิถุนายน พ.ศ. 2566

ส่งรายละเอียดข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบฟอร์มแนบท้ายประกาศได้ที่
คุณธิติมา ดวงสนิท (ผู้ประสานงานโครงการ)
ที่อยู่อีเมล cads.subproject@gmail.com
โทร. 097-174-5584, 063-896-0011

ติดต่อสอบถามขอบเขตงานวิจัยเพิ่มเติมทางอีเมลได้ที่
ผศ.นพ.ธีรยุทธ รุ่งนิรันดร (ผู้จัดการศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด)
ที่อยู่อีเมล drteerayuth@gmail.com
1873 ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

หมายเหตุ การทำวิจัยในมนุษย์จะต้องทำตามหลักเกณฑ์การวิจัยที่ทำในมนุษย์ตามหลักสากลและของสถาบันที่
ผู้วิจัยสังกัด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมวิจัยเป็นสำคัญ